

Rosa M. MEDIR.
Societat coral El Progrés, cent anys.
Ajuntament de Palamós, 1998.
84 pàgines.

Cent anys d'una Coral

QUE UNA ASSOCIACIÓ CELEBRI els seus primers 100 anys d'història és un gran esdeveniment. Que aquests anys siguin de música, i en concret de cant coral, és extraordinari.

L'autora del llibre, Rosa M. Medir i Huerta, ha fet un treball acurat i gens fàcil, ja que agrupacions com aquesta no són habitualment gaire ordenades pel que fa a documents que ajudin a escriure'n la història. Tot i que guarden informació en forma de fotografies, programes, partitures, etc. no resulta mai gaire senzill de classificar. Aquest quadern dóna idees i estimula els cors a recollir anècdotes viscudes durant les moltes actuacions i, per mitjà de les obres treballades i interpretades, es pot veure l'evolució i l'estil al llarg del temps.

A mesura que avancem en la lectura, anem participant de la llarga vida d'aquest cor, que nasqué als volts del 1893-1894 sota l'impuls que va suposar el moviment coral d'Anselm Clavé, amb molta força d'inici i on queden plasmats els molts alts i baixos i canvis, tant de components com de directors, que al llarg d'aquests anys van fer patir per la seva continuïtat, però, com que perseverar és més important que començar, la societat coral El Progrés ha celebrat els seus 100 anys amb salut i ganes de seguir.

El llibre que tenim a les mans és tot un document, ben organitzat i tractat amb delicadesa i sentiment de palamosina que estima els seus. Pot ser un model per a les més de tres-centes entitats corals que hi ha a Catalunya. Aporta a la

literatura del cant coral unes notes ben harmonitzades i uns acords desplegats acompanyen les melodies que al llarg dels dies han arribat al cor dels vilatans de Palamós, a uns com a oients, a altres com a cantaires i que se les han fet tan seves que ja formen part de la seva identitat.

Felicitats, el cant coral està d'enhorabona.

Rita Ferrer i Miquel

Anna PUJOL I PUIGVEHÍ.
Arrels clàssiques de la cuina de la Catalunya Vella: d'Apici (segle I) a Josep Pla (segle XX).
Ed. Icaria, Barcelona, 1997. 104 pàgines.

Una cuina encara romana

EL LLIBRE *Arrels clàssiques de la cuina de la Catalunya Vella: d'Apici (segle I) a Josep Pla (segle XX)*, de la historiadora Anna Pujol, està dedicat a les àvies, ja que, sense ànim d'excloure ningú, són les qui millor contribueixen a conservar els plats més arrelats a la nostra tradició culinària. I aquesta tradició, segons defensa l'arqueòloga i catedràtica de la UAB, és l'heroïna directa (o la continuació) de la gastronomia romana d'època clàssica. Fins i tot, en un punt de l'obra, Anna Pujol afirma categòricament que «nosaltres consumim cuina romana». Una cita textual del prosista Josep Pla, gairebé tan rotunda com la de l'autora del llibre, assegura que, davant el llegat antic, les generacions posteriors «no han fet més que afegir, completar, refinar, i, de vegades,

falsificar i sofisticar les posicions fonamentals».

El treball d'aquesta historiadora, prologat pel poeta i pintor Narcís Comadira, és una indagació minuciosa i exacta en la cultura culinària d'època clàssica, la qual pretén relacionar amb l'actual de la «Catalunya Vella». Amb aquest objectiu, s'ha basat en els reculls i comentaris de dos cronistes de la gastronomia: Apici (segle I) i Josep Pla (segle XX). Del primer, en coneixem el llibre *De re coquinaria* (L'art de la cuina), un compendi de 468 receptes de la seva època que, tot i que no van ser aplegades fins al segle IV, són una font fidedigna dels hàbits alimentaris de la Roma clàssica. I, seguint alguns escrits de Josep Pla (*El que hem menjat, El meu país, Viatge a la Catalunya Vella i Darrers escrits*), la historiadora ha

repasat el llegat clàssic a la gastronomia empordanesa d'avui.

El llibre, a banda de defensar el que el títol ja anticipa, pretén ser també una reproducció molt abreujada del receptari d'Apici. Així, està dividit en diversos apartats que formen el nucli substancial: primers plats, peixos, carns, ous i postres. I, per tal de fer notar les semblances i les divergències entre el plat romà i l'empordanès evolucionat, Anna Pujol s'ha servit dels comentaris de Pla, que, diríem, sempre hi posa cullerada subjectiva. L'autora també deixa anar, de tant en tant, pinzellades subjectives que donen molta amenitat al text que, altrament, podria resultar feixuc i monòton.

Daniel Ferrer

novetats – novetats – novetats – novetats

- ADRIÀ, Albert. *Les postres del Bullí*. Barcelona, Empúries, 1998. 256 pàg.
- AMAT CORTÉS, Joan. *Isaac Albéniz, un català universal*. [s.l.]: Joan Amat Cortés i Josep Oliveras, 1998. 85 pàg.
- AMETLLA, Rosa. *El nedador*. Barcelona, Quaderns Crema, 1998. 246 pàg.
- Annals de l'Institut d'Estudis Gironins*. Volum XXXIX. Girona, Institut d'Estudis Gironins, 1998. 498 pàg.
- Anuari estadístic de la ciutat de Figueres 1997*. [s.l.]: Ajuntament de Figueres, 1998. 67 pàg.
- Autors diversos. *Pràcticum inicial. Aprendre a aprendre Dret*. Girona, Universitat de Girona, 1997. 164 pàg.
- Autors diversos. *Ciutats i alta velocitat: el cas de Girona. Actes de les III jornades de Geografia i Urbanisme*. Girona, Universitat de Girona, 1997. 87 pàg.
- Autors diversos. *Singulars d'un plural. Antologia del tercer festival de poesia de Girona*. Girona, Casa de Cultura de Girona, 1998. 71 pàg.
- Autors diversos. *Cinc dones, cinc... 1r premi de relats breus 8 de març*. Premià de Mar, El Clavell, 1998. 77 pàg.
- BASTARDAS, Maria Reina. «Sobre el vers 19 de l'alba de Cerverí de Girona». *Boletín de la Real Academia de Buenas Letras de Barcelona*. [Barcelona], XLVI (1997-1998). Pàg. 375-387.
- BERTRANA, Aurora. *Paradisos oceànics*. Barcelona, Columna, 1998. 146 pàg. [Reedició]
- BOSCH DE LA TRINXERIA, Carles. *Montalba*. Figueres, Brau Edicions, 1997. 224 pàg. [Reedició]
- CARRASCO, Félix. *Química: problemes i lectures curioses*. Girona, Universitat de Girona, 1997. 241 pàg.
- CERCAS, Javier. *El vientre de la ballena*. Barcelona, Tusquets, 1997. 286 pàg.
- COLOM, Margarida. *Girona... es deia Girona*. Girona, Llibres del Segle, 1998. 112 pàg.
- Crònica d'un any*: 1998. Palafrugell, Edicions Baix Empordà, 1998. 128 pàg.
- DE LA FUENTE, Pablo. *Les fortificacions reials del golf de Roses en l'època moderna*. Figueres, Brau Edicions, 1998. 402 pàg.
- ESPAÑOL, Quim. *L'arbre de la innocència*. Barcelona, La Magrana, 1998. 46 pàg.
- FEBRÉS, Xavier. *L'empordà com un món*. Barcelona, La Magrana, 1998. 195 pàg.
- GAROLERA, Narcís. *L'escriptura itinerant: Verdaguier, Pla i la literatura de viatges*. Lleida, Pagès Editors, 1998. 172 pàg.
- GASCÓN URIS, Sergi. «L'astrònom Pere Gilbert en les obres d'Eiximenis». *Boletín de la Real Academia de Buenas Letras de Barcelona*. [Barcelona], XLVI (1997-1998). Pàg. 389-396.
- IGLÉSIAS, Narcís. *La llengua del Rosselló, qüestió d'estat*. Vic, Universitat de Girona i Eumo, 1998. 153 pàg.
- La gastronomia empordanesa a Peralada. Recull de receptes de la 5a i 6a mostra gastronòmica 1996-7*. Girona, Ajuntament de Peralada i Diputació de Girona, 1998. 182 pàg.
- La Girona oculta: viure el present i descobrir el passat*. Girona, Ajuntament de Girona, 1998. [s.p.]
- LLANAS, Manuel. *Gaziel: vida, periodisme i literatura*. Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1998. 481 pàg.
- Llança [coordinació i selecció de fotografies a cura de Manuel Menéndez i Joan M. Pou]. Barcelona, Viena, 1997. 64 pàg.
- MANENT I SEGIMON, Albert; MANENT I TOMÀS, Jordi. «Cartes de Pompeu Fabra a Josep Pous i Pagès». *Els Marges*. [Barcelona], núm. 61 (setembre de 1998). Pàg. 41-63.
- MANZANA, Sílvia. *Tendra és la nit*. Barcelona, Columna, 1998. 98 pàg. [Reedició]
- MARCET, Pere; SOLÀ, Joan. *Història de la lingüística catalana 1775-1900 (I i II)*. Vic, Universitat de Girona i Eumo, 1998. 1152 pàg.
- MODELELL I ROS, Josep. *Converses amb mossèn Pere Ribot*. Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1997. 166 pàg.
- MUNTADAS I CASANOVA, Montserrat. *Colònies industrials del Ripollès. Estudi arquitectònic i constructiu*. Girona, Universitat de Girona, 1997. 102 pàg.
- MURLÀ I GIRALT, Josep. *La Principal d'Olot (1898-1998)*. Santa Coloma de Farners, Grup d'Informadors Sardanistes de Catalunya, 1998. 151 pàg.
- Museu Darder: 80 anys a Banyoles*. [s.l.]: Museu Darder i Amics dels Museus de Banyoles, 1998. 44 pàg.
- NOGUÉ FONT, Joan [ed.]. *La ciutat. Visions, anàlisis i reptes*. Girona: Universitat de Girona i Ajuntament de Girona, 1998. 130 pàg.
- PAIROLÍ, Miquel. *El convit*. Barcelona, La Campana, 1998. 188 pàg.
- PALLÍ, Lluís; CARRERAS, Jordi. *Comunicacions de la III Reunión Nacional de la Comisión de patrimonio Geológico*. Girona, Universitat de Girona, 1997. 121 pàg.
- PALOL, Miquel de. *Consulta a Ripseu*. Barcelona, Proa, 1997. 176 pàg.
- PALOL, Miquel de. *El legislador*. Barcelona, Destino, 1997. 262 pàg.
- Parc natural del Montseny. Guia de serveis i equipaments*. [s.l.]: Diputació de Girona i Diputació de Barcelona, 1998. 62 pàg.
- PLA, Josep. *Notes i pensaments. Una tria* [Selecció a cura d'Helena Pol]. Barcelona, Destino, 1998. 224 pàg.
- PUIG I FERRETÉ, Ignasi M.; GINER MOLINA, M. Assumpta. *Índex codicològic del viatge literari de Jaume Villanueva*. Barcelona, Institut d'Estudis Catalans, 1998. 208 pàg.
- PUJOL, Josep. *Els tatuatges*. València, Editorial 3i4, 1998. 200 pàg.
- PUJOL PUIGVEHÍ, Anna. *El territori de Llança a l'antiguitat*. Figueres, Brau Edicions, 1998. 107 pàg.
- RABASEDA, Joaquim; MORERA, Pilar. *Consolidació comptable segons la normativa espanyola*. Girona, Universitat de Girona, 1997. 162 pàg.
- ROCA, Maria Mercè. *El col·leccionista de somnis*. Barcelona, Empúries, 1998. 88 pàg. [Reedició]
- ROIG, Josep Lluís. *Racoms d'Urús, un poblet de la Cerdanya*. Barcelona, Josep Lluís Rodríguez, 1998. 151 pàg.
- SANTANACH I LLAGOSTERA, M. Dolors; COSTA I PRIVAT, Perfecte. *Guia turística de Sant Joan de les Abadesses*. [s.l.]: [s.n.], 1998. 45 pàg.
- SIMON, Antoni; VILA, Pep. *Cròniques del Rosselló segles XVI-XVII*. Barcelona, Curial, 1998. 383 pàg.
- SOBREQUÉS I CALLICÓ, Jaume (ed.). *Història contemporània de Catalunya (II)*. Barcelona, Columna, 1998. 793 pàg.
- SOLER, Núria; FREIXAS, Carme. *Ja tinc 25 anys: Escola Pública Pompeu Fabra d'Anglès*. Anglès, [s.n.], 1998. 107 pàg.
- TOLEDO I MUR, Assumpció. «El modelo francés de arqueología preventiva». *Iberia*. [Logroño], Universidad de La Rioja, núm. 1 (1998). Pàg. 7-18.
- VERDAGUER, Dolors. *Pràctiques de fisiologia vegetal*. Girona, Universitat de Girona, 1997. 100 pàg.
- VIA, Francesc de la. *Obres* [edició i estudi a cura d'Arseni Pacheco]. Barcelona, Quaderns Crema, 1997. 413 pàg.
- VILLAR, Esperança [ed.]. *Línies de recerca i d'innovació docent dins l'àmbit de l'educació superior*. Girona, Universitat de Girona, 1997. 78 pàg.
- ZARAGOZA I PASCUAL, Ernest. *Abacilogi del monestir de Sant Feliu de Guíxols, segles XIX*. Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1998. 80 pàg.